

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 3 frt — kr.
Hát hóra . . . . . 2 frt 30 kr.
Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasbós peit-sor egyszeri közléscet 7 kr.
kétzerért 6 kr, többszörért 5 kr fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyilttérben:

minden négyhasbós garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttesben levő hirdető-íradák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
vasárnap reggel.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

11740 sz.

Barsvármegye alispánjától.

Barsvármegye törvényhatóságának bizottsága f. évi 207. sz. a. kelt közgyűlési határozatában kijelentett rendelkezése folytán f. évi szeptember hónap 26. napján, délelőtt 10 órakor Ar.-Maróthon, a vármegye székház nagytermében évnegyedes rendes közgyűlést tartja, melyre a bizottság tagjait ezennel meghívom.

Ar.-Maróthon, 1889. szept. hó 13-án.
Máriássy István,
alispán.

A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontjai:

A legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1890. évre érvényes névjegyzékének bemutatása.

Az 1889. év folyamán elhalt, eltávozott vagy lemondott s azon választott bizottsági tagok helyébe, kiknek megbízatása ezen év végével lejár, bizottsági tagok megválasztásának elrendelése, választási nap kitűzése és választási elnökének választása.

A vármegye házipénztárának 1890. évi költségvetése.

Nagyméltóságú kereskedelemügyi Miniszternek f. é. augusztus hó 28-án 39842 sz. a. kelt intézkedése, mely szerint Szeni- ezen és Nyitrai at Lévaig vezetendő fő- és Verebelytől Ar.-Maróthig vezetendő szárny- vonalra az előmunkáltság engedély érvényét egy évre meghozsalította.

Nagyméltóságú kereskedelemügyi Miniszternek f. évi 36590. sz. a. kelt intézkedése a zsitva-völgyi vasut kiépítése tárgyában meghozott határozat érdemére.

A vármegye szolgazemélyzetének kérvénye fizetés felemelés, esetleg lakbér pótlék engedélyezése iránt.

A főszámvevő kérvénye fizetés pótlék engedélyezése iránt.

Tisza Kálmán.

Magyarország miniszterelnöke nem mint politikai személy, hanem mint a dunántúli reformált egyházkerület főkurátora e hó 19-én délután az esztergom-nána-lévai vasútvonalon városunkba érkezett, hogy az ezen egyházkerületi, városunkban tartandó gyűlésen részt vegyen.

A megérkezett főkurátort nemcsak a barsi ref. egyházmegye fogadta nagy ünnepélyességgel s kiváló díszszel, hanem ehhez csatlakozva városunk egész közönsége, a legnagyobb óvációkkal ünnepelte.

És ez rendjén van így.

Magyarország miniszterelnöke állásának méltósága, az alkotmányos érzelmi polgárok hűsége joggal megkövetelik azt, hogy midőn annak személyes képviselője távol a politikai pártok egyoldali érintkezéséről s hullámzásaitól a kultúra előmozdításának kötelességéből megjelen, pártkülönbség nélkül respektáltassék s méltóan tiszteltessék.

S nekünk örömeinkre szolgál konstatalhatni, hogy városunk s vidékünk közönsége így fogván fel a helyzetet, ragyogóan igyekezett tiszteltetés s ragaszkodását az ünnepelt irányában kitüntetni.

Mennyi része van ebben a miniszterelnöknek s mennyi a főkurátornak a konjunkturák szerint különféleképp interpretáltak; mi azt hisszük, a mint a közönség érzelmeinek tüntető nyilvánítását hallottuk és láttuk, hogy a főkurátort a miniszterelnöktől ezuttal s ez esetben elválasztani nem lehet.

Városunkban és vidékünkön az országos politikai pártok mindegyike bir párhívvekkal; de ezek az ünnepélyességek alkalmával összeolvadtak s Tisza a Kálmánban különbség nélkül Magyarország kiváló nevezetességét s kitűnő férfiát ünnepelték.

Nem tartozik feladataink közé, — lévén állásunk s kötelességünk provinciális társadalmi állapotainkat reprodukálni s ismertetni — hogy a politika szempontjából mérlegeljük Tisza a Kálmán Magyarország miniszterelnökének állását s megalkotott politikai rendszerét; de azt, a mi már a történelemé, azt szabadságunkban áll — s ehhez jogosultságot is formálunk — szelölzö- tetni.

E szerint Tisza a Kálmán legnevezetesebb férfaink között foglal helyet. Mi nem tartozunk politikai rendszerre minden nüanszának feltétlen bámulói közé, de nem is akarunk szemé- lypáni azon eredmények, alkotások előtt, melyek Tisza a Kálmán nevé- hez fűződnek.

Már maga azon tény, hogy tizenöt év óta alkotmányos kormányzatban, szilárd kézzel vezeti az ország ügyeit, alkotmányos életünkben unikumot képez. S azt, hogy kormányzata alatt Magyarország nemzeti élete legnagyobb fejlődésnek indult, hogy a folyton változó kormányok után erős kormányt létesített, a magyar állami eszmét tiszteltte, a nemzeti kultúrát eddig még el nem ért fokra emelte, az államhitelt növelte s megszilárdította: mind oly valóságok és tények, melyeket senki kétségbe nem vonhat. S végül, a mi tán valamennyi között a legfontosabb, a sajtószabadságot a negyvennyolcadiki alapon sértetlenül fenntartotta, pedig Tacitusként: *ferre temporum ac dierum illa felicitas, quibus dicere possis, quae sentire velis.* S aztán elismert dolog, — a mit a publicisták állítanak — hogyha valamely népnek mindenét elveszik, de meghagyják sajtószabadságát, ez úton az elvesztetteket mind visszaszerzi.

Mindezek Tisza a Kálmán nagy eszének, erélyének s jellemének oly megezőfolthatatlan tanúságai, hogy midőn ezek előtt meghajlunk: önmagunk iránti büszke érzelmünknek hódolunk.

Midőn városunk s vidékünk osztatlanul hódolt Tisza a Kálmánnak, annak adott kifejezést, hogy az érdemet nem a politikai pártvallásások, hanem a tények szerint kívánja tisztelni, tiszteltetni s elismertetni a nélkül, hogy a politikai pártok meggyőződését kíváná alterálni.

Mások meggyőződését tiszteltben tartani, saját meggyőződésünket követni: az önállóság postulatuma.

A dunántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése Léván.

Hetek, söt hónapok óta folytak az előkészületek egy a dunántúli ref. egyházkerületben, mint a lévai egyház kebelében az e hó 20-án s következő napjain Léván megtartandó egyházkerületi gyűlés érdekében.

A bars-egyház. által kiküldött elfogadó bizottság serény tevékenysége már napok előtt észlelhető volt a sok s kedves vendég elszállásolása, a bankett-rendezés, stbbi körül.

Maga a város, az e hó elején tartott rendkívüli közgyűlésén — örömeinek adván

kifejezést a felett, hogy az egyházkerület Léván tartja közgyűlését, a kerület püspökének, Papp Gábornak, Tisza a Kálmán, miniszterelnök, egyházkerületi főgondnoknak s a Lévara érkező közel és távol vidéki vendégeknél méltó és ünnepélyes fogadtatása céljából, egy 14 tagú rendező bizottságot küldött ki.

A több napon át tartó s Léva városát nemcsak a megszokott köznapiasságból kiragadó, hanem egyuttal megtisztelő ünnepélyességek e hó 17-én délután kezdődtek, a mikor Papp Gábor, a kerület közszere- tetnek örvendő püspöke érkezett Lévára.

Papp Gábor püspök fogadtatása.

Délután 3 óra előtt nagy kocsisor vonult ki a vasúti állomáshoz, mely előtt a teljes díszben kivonult tűzoltóság képezett kettős sorfalat. Ott voltak a városi előjáróság, Mácsay Lukács polgármester élén; az egyház elfogadó bizottsága, Tolnay Dénes lelkész vezetése mellett, a városi rendező bizottság, a vidéki lelkészek közül igen számosan s nagy számú közönség.

A 3/4 óra után berobogott vonatot lelkes éljenzéssel fogadta a közönség. A püspököt, kinek társaságában báró Nyáry Adólf és számos vendég érkezett, Tolnay Dénes üdvözölte, ki meleg szavakkal tolmácsolta a lévai ref. egyház érzelmeit, nagy örömeinek adva kifejezést, hogy az egyház- nak két év után újból van szerencsése hön szeretett püspökét szerény körében üdvözölteni.

A püspök, a viszontlátás örömeinek érzetében, meghatóttan mondott köszönetet a szívélyes fogadtatásért, melyben őt egy a multban, mint ma, nemcsak egyháza, hanem a város hazafias és derék polgársága is részesítette.

A szives fogadtatás után a püspök az uradalom egyik gyönyörű négyes fogatán — hosszú kocsisor által kísérve, vonult a városba s a parochiára szállt, Tolnay Dénes ref. lelkész vendégszerető házához.

Tisza Kálmán főgondnok fogadtatása.

Miután a püspök még 17-én megérkezett, a város- és az egyház részéről kiküldött rendező bizottság egyetlen feladatának tekintette, hogy Tisza a Kálmán, miniszterelnök, mint a dunántúli ref. egyházkerület főgondnokának fogadtatása menél főnyesebben sikerüljön. A két fogadtatás közti időt teljesen arra szentelték, hogy a várost s az indóházhoz vezető utat feldíszítsék, a mi valóban impozánsan sikerült is.

A város teljesen ünnepies színt öltött. Egyes házakon, valamint az „Országn“ fogadó épületein nemzeti lobogók színeit eszköztá a szél; másutt pedig Léva város lobogója, a sárgazöld zászló lengett. A kereskedések traperiakkal és zöld lombokkal voltak felkészítve. A kápolna-utca végén pedig az indóházhoz vezető országuton hatalmas izevetti diadalokpu hirdette a nap jelentőségét. A diadalokpu homlokzatán az egyik oldalon e felirat volt: „Isten hozott,“ a másikon: „Áldás hazánkra“; diszitve gyönyörű kivitelen a Tisza-esalád és Léva város címereivel; e gazdag, izléses kivitell Léva város és az építőmester jó izléséről tesz fényes tanúságot. A megye és a város eziméren és lobogóin kívül dusan el volt látva nemzeti színű zászlókkal. Az indóház is díszben volt. Fellobogóva várta a vendéget.

Ösütörtökön reggel taracklövésök tudatták a polgársággal, hogy magas vendéget lesz szerencsés üdvözölni kebelében. A közönség kíváncsisága a végtelékig fel volt esigáza. Már egy órakor meglepték a pályaudvart. Mindenki óhajtottá azon férfit látni, kit annyi sokszor emlegetnek és a kit az ev. ref. egyházkerület főgondnokának vall.

Ott volt az indóháznál: Barsvármegye küldöttsége, vezetve Kazy János főispán által, Konkoly Sándor a lévai választókerület orsz. gyűlési képviselője, a megye tisztviselői közül többen Mariássy alispánnal együtt, Odescalchy Arthur hg., Kelecsényi Rafael, br. Pittel, Klobusiczky, Migazzy gr.; az önk. tűzoltó-egyesület a főparancsnok vezetése mellett. Jelen voltak továbbá a már előbb megérkezett ref. lelkészek, köztük Papp Gábor püspök és az esperes, Nyáry Béla br., Kulini Imre stb. Ott volt Léva városi intelligenciája, a nagy számot tevő kíváncsi közönség, mely zsufolásig megtöltte a pályaudvart.

Az emberek perenzenként számították,

hogy mikor kell a vonatnak jönnie. Türelmetlenül lesték azt a pillanatot, mikor a vonat lobogó füstjét a messzítávolban megpillanthatják, Végre kevéssel félnégy után egy örvendtes tetszémoraj jelzé a vonat közeledtét. Mindenki a peronra to- dult volna, ha a tűzoltók nem csinálnak sorfalat a fogadók és a rendezők számára. A vonat, mely ezuttal csupán személyvonat volt, berobogván a pályaudvarba, csakugyan meghozta a várt vendéget, kit utközben már Esztergom-Nánán üdvözölt az egyhá- zam. rend. bizottság részéről Csekey Vilmos és a városi rend. bizottság részéről Holló Sándor, felajánlván a bizottság ne- vében szolgálatukat.

Nagy-Sallónál is szép számú közönség várt, hol Dományi Béla jegyző üdvözölte a miniszterelnököt, kinek társaságában érkeztek: Gyürki Abrahám gróf, Beöthy Zsigmond, Boné Géza kir. kamarás és a kerületi gyűlés több egyházi s világi tagjai Midőn Tisza a Kálmán, a barsi ref. egyházmegye esperese, Jókai Lajos kisölvédi lelkész üdvözölte, meleg szavakkal tolmácsolván az egyházmegye érzelmeit, forró köszönetét nyilvánította azért, hogy nagy elfoglaltsága dacára is megjelent a gyűlésén. Az éljenzés csillapultával Tisza a Kálmán következőleg válaszolt:

„Köszönöm a szives fogadtatást; örö- mel jelenem meg önök között, hogy mint fő- gondnok kötelességemet teljessem. Én minden, de különösen az egyház iránti kötelességemnek készséggel teszek eleget.“

A közönség lelkes éljenzése után meg- indult a menet a város felé.

Lovasokból álló bandérium nyitotta meg a végtelen hosszú sort, mely csak lassan volt képes haladni a közönség között, mely két oldalt hatalmas sorfalat képezvén, mindenütt kísérte a miniszterelnök négyes fogatát, melyet magyar ruhás leányok vezettek.

A diszkapunál, mint a város bejárójá- nál, Mácsay Lukács polgármester üdvözölte a város nevében annak magas vendéget, kifejezve a város közönségének örömet a felett, hogy az egyházkerület tagjait a val- lás, erkölcs és kultúra öröit kebelében tisztelheti. Halás köszönetét fejezi ki különösen öccellenziájára előtt, ki, mint a kerület fő- gondnoka — ugymond — az egyházkerület gyűlését szerény városunkba volt kegyes kitézni.

Isten áldását kérem az egyházkerület vallás-erkölesi s kulturai működésére és excellenciádnak a haza és egyház érdeké- ben tett minden lépésére!

Örizz meg, kegyelmes uram, tapasztalt jó indulatát Léva közönsége irányában s a magyar nemzeti kultúra fejlesztésének nagy munkájában ne vonja meg tőle jóakaratu támogatását. Isten hozta!

Tisza meghatóttan mondott köszönetet a szívélyes fogadtatásért s a város polgá- rainak nemes törekvésére az isteni kegye- lem legbővebb áldását kívánja.

Innen a menet hosszú lánczvonalban húzódott végig a malomutczán, az országut- és az urutczán keresztül egész a képez- deig, hol Tisza szállása volt.

Ot óra után fogadta a miniszterelnök a testületek, hivatalok és egyesületek küldöttségeit. Kazy János Barsvármegye fő- ispánja a megye nevében üdvözölte a mi- niszterelnököt s bemutatva a tisztelgő kül- döttséget. Léva város részéről a tisztelgőket Mácsay Lukács polgármester vezette Ti- sza elé, ki ez alkalommal különösen kie- melte, hogy Léva városa fontos kulturmissiót teljesít s a kultúra a leghatásosabb eszköz és tényező arra, hogy édes, hazai nyelvünket terjeszthessük.

Fáklyás-zene és bankett.

Este pedig azzal tisztelte meg ven- dégét a város, hogy tisztelére fáklyás- zenét rendezett.

A városháztéren volt a gyülekező, hol meggyújtva a fáklyákat, lassu menet- ben haladtak a képezde felé. A kíváncsi nép megkerülvén a menetet, nagy csoportokban állotta el a szentháromságteret és a sétányt. Az utcák ablakai mindenütt fényesen ki voltak világítva.

A szoba ablaka előtt, mely Tisza la- kása volt, állott fel a képezdei énekkar. Az ének végezte után Schiefer Armin, lévai ev. ág. lelkész üdvözölte a miniszter- elnököt, meleg hangon tartott következő beszédével:

Nagyméltóságú főgondnok ur!
Kegyelmes Urunk!

Ámbár a közörmű hangosan nyilatkozó érzelmeibe, a szívből fakadt meleg üdvözlő-nyilatkozatokba, melyekkel a dunántúli reformált egyházkerület képviselői Nagyméltóságodat e mai ünnepély alkalmával üdvözölték, természet szerint bele vegyültek, velők egybe olvadtak e város lakosságának is örömei, szívök mélyéből fakadt üdvözlőnyilatkozatai legyen szabad nekem is Nagyméltóságodat Léva város hazafias polgárai nevében, szívből bensejéből, a legmelegebben üdvözölnöm.

Megjelentünk ez alkalommal, hogy kifejezzük adjunk azon mély tiszteletünknek, azon őszinte nagyrabecsülésünknek, melylyel Nagyméltóságod fényes hazai és egyházi érdemei iránt mindig viseltetünk, hogy tolmácsai legyünk azon benső, üzenetlen szeretetnek, melyet Nagyméltóságod nemes jelene tőlünk méltán kiérdemelt.

Fogadj tehát Nagyméltóságod tőlünk is, bár egyszerű, gyenge szavakban kifejezve, a benső örömből fakadt őszinte üdvözlőnyilatkozatát. Fogadj tőlünk ama hő kívánságunkat, hogy a kegyelemben gazdag Isten Nagyméltóságodat nagy horderejű, szent és dicső hivatásában erejével erősítse, áldásaival dusan koronázza hön szeretett magyar hazánk javára! Fogadj ismételen e város polgárainak őszinte üdvözlését: Isten hozta! — Isten éltesse Nagyméltóságodat!

Beszédet harsogó éljenzés követte, melyre Tisza így válaszolt:

„Fogadják a legszívesebb köszönetem nyilvánítását, azon nem várt szíves fogadtatásért, melyben részesítettek. Ismerem Léva város polgárainak hazafias érzelmeit, nagy figyelemmel kísértem mindig e város kulturális fejlődését s biztositom, hogy jövőben is támogatni fogom mindazon törekvésekben, melyek édes hazánk és ezáltal e város felelősségére és javára céloznak.“

A közönség mindkettőt megéljenzete. A „szózat“ elénkelése után a menet a Mártonfy-utczán végig a város háztérre tért vissza, hol eloltották a fáklyákat.

Az ünneplő polgárság ezután barátságos ismerkedési estélyre gyűlt egybe az „Oroszlán“ fogadó nagytermében s derült hangulatban késő éjjeli órákig maradt együtt. Az estélyen Tisza is jelenvolt 11 óráig.

Az egyházkerület képviselőinek tiszteletére rendezett estélyen Barsvármegye és Léva város közönségének színe-java megjelent, hogy örömeinek adjon kifejezést.

130-an vettek részt a társas vacsorában; a dusan terített asztalfőn: Tisza Kálmán főgondnok, Papp Gábor püspök foglaltak helyet, mellettük: Gyürky Ábrahám gr., dr. palánki gondnok, Beöthy Zsigmond kuriai bíró, főjegyző, Nyáry Béla br. bars egyhm. gondnok, Boné Géza kamarás, mezőföldi gondnok, Kazy János Barsvármegye főispánja, Máriássy István alispán, Konkoly Sándor Léva-kerület országgyűlési képviselője, Mácsay Lukács kir. tanácsos, Léva város polgármestere, Odeschalchy Artur hg., Kulini Imre, Kelecsényi Ráfael; s így sorakoztak vegyesen a hivatalos és tisztelgő egyháziak és világiak és kedélyes társalgásban, gazdag s vidám pohár köszöntök között éjjel fel maradt együtt a társaság.

A pohár köszöntők sorát Molnár Béla egyhm. aljegyző nyitotta meg, kifejezve, hogy ma az ünnepi szónoklatoknak helye nincs, de ő szíve érzelméből, a hála s szeretet hurjait érzi megpendülni keblében azon rokonszenves, testvéries indulat érintése által, melylyel Barsvármegye s Léva város közönsége részéről az egyházkerület képviselői elhalmoztatnak. Poharát e megye s Léva város lelkes közönségére köszönti.

Mácsay Lukács Léva város polgármestere a város közönsége nevében örömeinek ad kifejezést, hogy Magyarország dunántúli ref. egyházkerületének képviselőit üdvözölheti, hálás köszönettel adózik a város nevében a kerület intéző férfainak, hogy szerény városunkat — ugymond — szemelték ki áldásos működésük színterül. Élteti a kerület képviselőit, élteti annak nagynevű gondnokát, kinek munkájára a haza s egyházkerülete érdekében tett minden lépésére az Isten áldását kívánja.

Ezután többen szólaltak még fel, s az örömtől áradozva üritettek poharat a testvéries egyetértésre.

Az egyházkerületi közgyűlés.

A közgyűlés első napján (szept. 20-án) rendkívüli érdekelttség mellett, szép számú közönség jelent meg. A közgyűlés fél tíz órakor vette kezdetét Tisza Kálmán és Papp Gábor elnökeite alatt az állami tan. képezde nagytermében. Az egyházi és világi férfiak kiválóbbjait volt szerencsénk láthatni a számos közönség sorában. Ott volt Boné kamarás, Gyürky Ábrahám gróf, Nyáry Béla br. és Konkoly Sándor képviselők, Beöthy Zsigmond, Szabó Lajos képezdei igazgató, s azonkívül a dunántúli egyházkerület egyházi és világi képviselői.

A lelkesültség első kitérése volt, midőn Tisza Kálmán a közgyűlési terembe lépett. A közörség zajosan megéljenzete.

Miután az elnökök az elnöki széklet elfoglalták, Papp Gábor püspök megnyitotta a gyűlést.

Megnyitó beszédében különösen hangsúlyozta és örömet fejezte ki a felett, hogy Tisza Kálmán, az egyház főgondnokát a gyűlésen szerencsése van üdvözölhetni, mint olyan férfit, ki kiváló példát szolgáltatott mindenkinek a hazaszeretetre.

Az elnököt a közörség zajosan megéljenzete, ki ezután a jegyzői útszögére Vályi Lajost, Pereszélyi és Molnár Bélát kérte fel. A szépen előterjesztett elnöki beszédben azon jelentését adta elő, hogy az egyházkerület a Baldácsy-alapból 2000, államsegély címén pedig 7600 frtot kapott. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a pápai főiskolának újból 10,000 frtot utaltványozott.

Ezután a püspökség nagy gonddal kidolgozott jelentése olvastatott fel, mely fájdalommal ad megható kifejezést a felett, hogy a veszprémei Polgári és Kis-Kovácsi községekben a hívek tömegesen térnek át az unitárius vallásra. A jelentés felolvasása után Begedy esperes köztetést között azt indítványozza, hogy a püspöki jelentés napvilágot lsson és kinyomatva a közgyűlés előtt a tagok között szétosztassék.

Erre Tisza Kálmán emelt szót, állást foglalván az indítvány mellett, melyet azután el is fogadtak.

Egyházmegyei díszebéd.

Az egyházmegyei rendező bizottság a kerület képviselőinek tiszteletére szeptemb. 20-án d. u. 2 órakor rendezte a díszebédet.

A kerület képviselőin, az egyházmegye vendégein kívül Barsvármegye, főként Léva város intelligenciája tömegesen vett részt e banketten.

Az „Oroszlán“ vendéglő nagytermében három soros felterítés mellett 140-en ültek a dus, magyar ételekkel felszolgált asztalok körül.

Az asztalfőt ez alkalommal is Papp Gábor püspök és Tisza Kálmán főgondnok foglalták el, sorakozva köréjük: Gyürky Ábrahám gr., Nyáry Béla báró, Odeschalchy Artur hg., Kazy János főispán, Máriássy István alispán, Konkoly Sándor képviselő, Mácsay Lukács polgármester, Boné Géza, Beöthy Zsigmond világi és több egyházi méltóság.

Papp Gábor püspök a 4-ik fogásnál emelkedett fel s Ófelségére, a legalkotmányosabb királyra s felséges királyasszonyunkra üritő poharát, — kitörő, őszintén, lelkesülten éljenzések között kívánva: hogy Ófelségeiket az isteni kegyelem örízze meg minden bajtól-vészről s boldogan az emberi kor legvégső határáig éltesse!

Nyáry Béla br. bars egyhm. gondnok Tisza Kálmánra, az egyházkerület érdemű főgondnokára, Magyarország tetterős, vasakaratu, szilárd jellemű miniszterelnökére, a magyar nemzeti kultúra legbuzgóbb védőjére emeli poharát. Mit a jelenvolt közönség lelkes ovációval, kitörő éljenzéssel fogadott.

Jókai Lajos, bars egyhm. esperes megyéje nevében üdvözlö e kerület képviselőit s poharát Papp Gábor püspök ömeltóságára üriti, ki nemcsak azért méltóságos — ugymond — mert rangja, állása díszíti fel e címmel, de méltóságos főként lelkének jó tulajdonaiban, szellemének fényében.

Beöthy Zsigmond egyházker. főjegyző első sorban kiemeli Léva város és Barsvármegye közönségének az egyház iránt tanusított tiszteletét; kiemeli e kölesönös tisztelet áldásait; a türelemnek, szeretetnek és bölcseségnek köszönhetjük, — ugymond — hogy egyházunk vallás-erkölcsi és kulturális törekvéseiben oly fényes eredményt tüntethet fel; vezérünk, szeretett főgondnokunk a türelem, szeretet és bölcsesség nagymesterének boldogságára üritem poharamat.

Konkoly Gyula az egyházkerület két főjegyzőjére: Vályi Lajos és Beöthy Zsigmondra emelt poharát.

Begedy István somogyi esperes br. Nyáry Bélára, mint Bars egyházmegye érdemű gondnokára, kinek nemes példája, bölcs vezetése mellett nemcsak virul egyházmegyéjében a jólét, de barátságos, meleg érzületével hőszéget áraszt a kerület tagjaira, a szeretet szívósságát, mely az egyetértésnek, a haza és egyház felvirulásának legfőbb életfeltétele.

Pólya Lajos a sajtóra, a mely — mint egyik nagyhatalom — hivatva van a béke, szeretet és egyetértés ápolása által — az emberi társadalom jólétét biztositani — a sajtó helybeli képviselőjére, Holló Sándorra emeli poharát.

Mácsay Lukács, Léva város polgármestere kiemeli azon körülményt, hogy az egyházkerület gyűlésének itt tartása által, Léva város történelmének egy fényes lapját tölti be; midőn halálját fejezi ki az egyházkerületnek e megtisztelő eljárása felett, hódolattal fordul az egyház vezéréhez, Magyarország nagynevű miniszterelnökéhez, ki a magyar nemzeti eszmék terjesztésének érdekében kifejtett kormányelvi által korszakalkotóvá lett; Tisza Kálmánra, mint a nemzeti kultúra fejlesztőjére, Magyarország érdemű miniszterelnökére s egyházának bölcs vezérére köszönti poharát.

Begedy István Odeschalchy Artur

herceget élteti, kinek multja, tettei fényesen igazolják hazája, nemzete iránti szeretetét.

Seregélyi György gr. Gyürky Ábrahámra.

Gyürky Ábrahám gr. Tisza Kálmánra.

Odeschalchy Artur hg. az egyházra, annak fejlődésére s felvirágzására emeli poharát.

Kazy János Bars megye főispánja örömet fejezi ki a felett, hogy a hivatalos formák rideg mellőzésével végre alkalmat nyerhet szívének, érzelmének legbensőbb közvetlenségével üdvözölni Tisza Kálmán miniszterelnököt, a dunántúli ref. egyházkerület gondnokát, ki iránt határtalan tiszteletének s nagyrabecsülésének őszinte kifejezést adva, kívánja, hogy szeretett hazánk, a közjó javára Isten kegyelméből igen-igen sokáig éljen!

Vályi Lajos egyh. főjegyző — a bibliára hivatkozva — fordul Léva város szeretett polgármesteréhez, s kimagyarázva, hogy Jézusnak kegyelme, Léva hagyott batyujának tartalma tette oly gazdagga e várost, annak előjáróit, az isteni kegyelem kincséből örökölte: a szeretetet, becsületet és vallásosságát, — ez teszi oly kedves a város közönségét, ez biztositja a testvéries egyetértést, melynek leghűbb ápolójára, Mácsay polgármesterre üriti poharát.

Antal Gábor tanácsbíró a bars egyházmegye által kiküldött rendező bizottságra, annak fáradhatlan elnökére Szabó Lajosra emeli poharát.

Körmeny Sándor egyházkerületi aljegyző általában a kulturális célok előmozdítóira, de különösen a protestáns finvelde eszméjének sikerére, annak létesítésében fáradozó férfiak egészségére üriti poharát.

Oroszy Jenő dr. palánki egyh. képviselő megemlékezve a családi tűzhely boldogító melegéről, a férfiak küzdelmében a vizsgálató anyagról, élteti Tisza Kálmán öxellenziáját.

Csike Lajos tatabányai esperes Kulini Imrere, mint egyházának buzgó gondnokára emelte poharát.

Begedy István az érintkezésben, egymás kölesönös megismerésében, ezen alapuló testvéries jóindulatban keresi a társadalmi jólétet. A felekezetiességnek elhárításáért, az emelkedett szellemű férfiak boldogságáért, s ezek képviselésében Szabady Gyula, főgymn. igazgató egészségére üriti poharát.

Konkoly Sándor, orsz. képviselő a hála és szeretet érzelmétől áthatva megemlékezik a nevelők, tanárok küzdelmes pályájáról, kiemelve különösen két tagját az egyházkerületnek Szilágyi József és Antal Gábort, kik a hazánknál hosszabb működésük által hasznos szolgálatokat tettek. Érettük emeli poharát s kívánja, hogy a hazai tanügy s a ref. egyház érdekében még sokáig sikerrel működhesenek.

Szabó Lajos bars egyházmegyei főjegyző, képezdei igazgató, Kazy János, Barsvármegye főispánja, mint Léva városának jólétét szívén viselő vezérferfiura üritő poharát kiemelve, hogy e város polgárai az egyházi és kulturális törekvéseikben igért gyamolítását ömeltőségüknek mily örömmel s hálás ragaszkodással fogadták.

Pereszélyi János egyházkerületi aljegyző László Józsefre, mint a főiskolák gondnokára köszönti poharát, ki hosszús, szakadatlan munkálkodása által az egyháznak s a magyar nevelésügynek rendkívüli hasznos szolgálatokat tett.

Szabady Gyula a lévai főgymn. igazgatója kiemeli, hogy őt pályáján s életének minden mozzanatában egyedül az egyetértés boldogító malasztja hatja át; meggyőződése szerint ez egyesíti — ugymond — a közézlra törekvő eröket, melyek egybe forrva, megismosodva nagy célok fele törekcsenek. Ily magasztos példáját látjuk az egyetértés sikerének a dunántúli ref. egyház összműködésében is, melynek éltető eleme, központi forrása Ö-nagyméltósága Tisza Kálmán, főgondnok ur, Magyarország miniszterelnöke, ki összhangban, az egyetértés boldogító tudata által vezérelve, kormányozza egyházát. Engedje az isteni gondviselés, hogy bölcs kormányja által összhang, és egyetértésben vezéreltessünk mindenkor édes hazánk s a magyar nemzeti kultúra diadalaira. Éljen!

Vályi József nem toasztot mondok, hanem kötelezést teljesítek — ugymond — tehát követelem, hogy meghallgassanak uraim; a testvérieség elvénél és szívem sugallatából kívánom, hogy Schleifer Armin evang. lelkész urat az Isten sokáig éltesse!

Oroszy Jenő Jókai Lajos bars egyházmegyei esperest, mint a kedves házigazdát élteti.

László József főisk. gondnok igen szellemesen emlékezik meg a mai nap alkalmából egy haldokló eszmének újjászüléséről. Vannak — ugymond — kik a kerületi vándorgyűléseket eltörölni határozták; vajjon a mai utolsó vándorgyűlés alkalmából tapasztalt üdvös eszmék nem keltettek már vágyat bennük a vándorgyűlések eltemetett eszméjének felkeltéséhez. Az újjászülésért, a vándorgyűlések fenn-tartásáért emeli poharát.

Tisza az ebéd végeztével a következő pohárköszöntőt tartotta:

„Tisztelt uraim!

Még csak azt sem ígérem, hogy rövid leszek, minthogy hosszú képviselői pályámon egy régi

barátomtól, az elmúlt idők egy jelesétől, Bónis Sámuelről hallottam, hogy valaki úgy kezdte beszédét: „rövid leszek,“ mire azt felelte neki szomszédja: „annál hosszabb lesz.“ De hogy most szót kérek, vagyis egy pár percnyi kihallgatást, azért teszem, mert be akarom bizonyítani, hogy azon sok tulajdon közül, melylyel a közpályá emberének Magyarország száradok óta bírti kellett, egyet legalább bírok: a bátorságot. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.) Mert uraim, más, a ki nincs egészen jó indulattal irántam, talán azt mondhatná, hogy ilyen perczen kihallgatást igénybe venni szerénytelenség. Engedjék meg, hogy én csak bátorságnak nevezem. (Éljenzés) Uraim, furcsa, midőn én arról beszélek, hogy a magyar embernek a közpályán száradok óta bátorságra volt szüksége, és mégis arra akarom poharamat üriteni, hogy arra a bizonyos fajta bátorságra ne legyen magyar embernek a közpályán szüksége. Hajdan — nem is olyan régen — bátorság kellett némi részben ahhoz, hogy valaki a szabadság eszmét akár politikai, akár egyházi téren hangoztatni merje. Ez az idő megszűnt és biztat a remény, talán azt mondhatom hot, hogy Magyarországon azon időknek, midőn a zsarnoki hatalommal szemben a közpályá emberének bátorság kellett, vége van; (Élénk tetszés) de uraim, kell bátorság arra, hogy szembe tudjon szállni a rágalommal, a sárral való dobálással.

És higgyék el Önök, ha valaki tisztának érzi magát, ez nem oly nehéz, mert tudja, hogy a ki sárral dobál, annak a keze piszkos marad, de ha az, aki megdobott, tiszta: arról magától leomlik. (Ugyan!) Ez a sárral való dobálás mégis idézhetne elő az országban oly helyzeteket, melyek a hosszú századok után elért biztosságát — a más irányban biztosságot is — veszélyeztethetnek, ha az igaz ügy embereinek nem volna meg az a bátorságuk, hogy azzal szemben is megéledmezék azt, a mi megean, a mi jó, a mi szent. Azért akarom poharamat üriteni, hogy ne legyen szükség a közpályá emberének ezen bátorságokra; mert valamint a nemzet nyugodt, büszke öntartása megtörte lehetőségét azon veszedelemnek, melyre a felülről jövővel szemben kellett bátorság, úgy adja az Isten, hogy a felvilágosodottság, az igazi és valódi szabadság szelleme, — mely megtanít arra, hogy tisztelni, becsülni kell mindenkinek a meggyőződését és nem szabad a gyanúsítás fegyverével élni — mentül előbb tegye szükségtelem az a második bátorságot is, melyet jeleztem: a rágalommal, sárral dobálással szemben való bátorságot. (Élénk éljenzés és tetszés) Emelem poharamat arra, hogy a magyar közpályá emberének ezen két fajta bátorság egyikére se legyen szüksége, hanem, hogy egész erejét szentelhesse arra, minék nyomait hál! Istennek ma is — itt e helyen is látjuk, hogy faj, felekezet és osztálykülönbség nélkül mint egy egyesült, tömör nemzet munkáljon a haza javára.“ (Szünni nem akaró lelkesülten éljenzés.)

Csike Lajos Tiszára, mint a gyémántra emelte poharát, mely — ugymond — minél inkább dörzsölik, annál fényesebbé, étekeesebbé válik.

Schleifer Armin lévai evang. lelkész — éber figyelem között a reformált egyházfelekezetek egyesülési eszméjének diadalomra jutására emeli poharát.

Ezzel a bankett emelkedett hangulatban befejezést nyert.

A miniszterelnök beszéde nagy hatást keltett s midőn az ebéd után visszavonult, a jelenvoltak mind megújuló, lelkesült éljenzésben törtek ki. Az ebéd a legkedélyesebb hangulatban a délutáni órákban ért véget.

A bankett után a miniszterelnök Kazy főispán, Máriássy alispán és Konkoly képviselő kíséretében meglátogatta a kegyesrendiek gimnáziumát, fogadására megjelentek: Szabady igazgató, Mácsay polgármester, Szabó Lajos képezdei igazgató, Holló Sándor és a gymnáziumi tanári kar. Szabady igazgató üdvözlő beszédében figyelmébe ajánlotta a miniszterelnöknek a gymnázium ügyének végleges rendezését, mit a miniszterelnök meg is ígért. Innen a régi Dobó-féle várkastélyban levő pénzügyi igazgatóság épületébe ment, hol kellemesen lepte meg a pénzügyigazgatóság czélszerű elhelyezése, mely kétemeltes, nagyszabású épület tiz hold területet foglal el.

A vármegyei díszebéd.

Barsvármegye törvényhatósága bizottságának tagjai 21-én déli egy órakor fényes bankettet adtak Tisza tiszteletére, viszonzva egyszersmind a barsi ref. egyházkerület pénteki megvendégelését. A banketten a már ismert notabilitásokon kívül megjelentek: Migazzy Vilmos gróf, Réva y Simon báró, dr. Amon Ede, kör-möczbányai orsz. képviselő, Schindler József, kör-möczbányai tiszti főügyész, Pongrácz Lajos, kamarás, Hontvármegye alispánja; továbbá Bars- és Hontvármegyek előkelőségei.

SZŐLŐ- és GYÜMÖLCS-BOR SAJTÓK

a legújabb és legkötönyebb, folytonosan működő kettős emeltyűszerkezettel és (3) nyomerőszabályzóval.

A legnagyobb munkaképesség biztosított. 20%-al nagyobb a munkaképessége bármely más sajtóául.

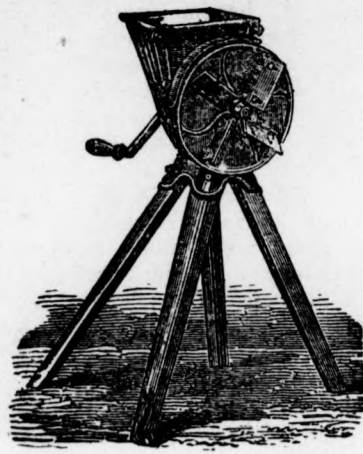
A bécsi birodalmi gyümölcskiállításán 1888. okt. havában a legelőbbkelő szaktekintélyek által történt kipróbálás után az első díjjal lettek kitüntetve.

Gyümölcs- és szőlő-zuzókat gyártanak és szállítanak Bécsből MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA mezőgazd. és szőlőművelési gépgyárai, vasöntője és gőzhámora.

BÉCS, II. FRANKFURT a/m. BERLIN.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Ügyes és megbízható ügynökök alkalmazást nyernek.

LUKÁTS GYULA

gazdasági gép- és tüzelő-szerek gyára ZSARNÓCZÁN.

Szállít a nagym. m. kir. belügyminisztérium 53.888. sz. tüzendészeti kormányrendelet 8. §-ban előírt tüzelő-szereket a legjutányosabb árak mellett — továbbá szervezendő tüzelőtársaságok részére mozdony-fecskendőket és Hydraphorokat, mászólétrákat — kötelés és önkéntes tüzelőtársaságok mindenmely személyi felszereléseit.

Régibb szerkezetű fecskendők modern szivattyukra átalakítottak s az országos egységes csavarra avagy a Gretter-Witte-féle tömlőkapocsra időmíttatnak.

A gyár által felszerelt önkéntes vagy községi tüzelő-testületek ingyen szerveztetnek és begyakoroltatnak

Minden fecskendő három évi jótállás mellett szállítatik.

Költségtervezetet díj- és bérmentve.

BUDAPESTI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

MEGJELENIK MINDENNAP; hétfőn és ünnep után való napon is.

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukássi József és Rákosi Jenő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

IV. Kalap-utca 16. sz.

HIRDETESEK DIJSZABÁLY SZERINT.

Egyes szám ára helyben 4, vidéken 5 kr.

A magyar sajtó fejlődése.

Magyarország 1867-ben lépett a modern államok sorába. A közszellem már a harmincas, negyvenes években ébredett, lánglelkű s lángszavú férfiak a szunnyadó nemzeti érzést fölbresztették s kijelölték az úsvényt, melyen haladva hazánk a modern, civilizált államok sorába léphet. Nagy politikai reformokon ment akkor keresztül az ország, a nemesség testvérévé fogadta a népet, s a terheket egyformán elosztották. Kivívták a magyar nyelv jogait, s lerázták a közlétről egy holt nyelvet, a magánéletéről pedig egy még veszedelmesebb élő nyelvet, a bilincseit. A politikai jogok és szabadságokért való alkotmányos harcra következett a fegyverek csatája, az örökös diós emlékü szabadságharc. Utána beütött a reakció, s a nemzet leszorítva minden térről, otthon, esendben, a családi körben meghúzódva gyűjtötte erőit a jobb korra, melynek bekövetkezését szent bizalommal várta.

A magyar sajtó hű tükre e századbeli történetünk különböző korszakainak. A halálnak látszó szunnyadás idejében ő is szunnyadt. Egy-egy elszánt ember föntartott itt-ott valami újságféle folyóiratot, melynek unalmas híreit és ártatlan cikkcsékeit pár száz ember elolvasta, a milliók pedig semmit se tudtak róla. A híreket élő szóval hordták szét a megyegyűlésekről a pozsonyi diétáról. A vakmerő ifjakat, a kik a pozsonyi diétán mondtak beszédeket másolás útján terjesztették, börtönbe vetették. Mikor a reformmozgalmak teljes erővel megindultak, akkor keletkeztek azután lapok, de csak akkor kezdett igazán hirlapot olvasni a magyar közönség, mikor Kossuth megindította az ő lapját, s belefűjt a tárogatóba, mely az alvó nemzetet fölrázta. Persze nagy nyűg volt a sajtón akkor a cenzura, s a lapok nem is nyertek nagyobb elterjedést, csak a forradalom alatt, mikor az a bilincs is szét pattant.

De milyen sajtó volt ez a szabad sajtó! Csupa temperamentum, minden sora lüktet a szenvedélytől s a forradalmi láz, vihar ott remeg minden sorában. Támad, véd, izgat, lelkesít, de egyebet nem tesz. Láttunk egy akkori lapot, mely Budavár megvételéről négy lelkes cikket közöl egy számban, tudósítást pedig egy betűt se. Ilyen volt a francia forradalom sajtója is, ilyen minden forradalmi sajtó.

Az abszolutizmus az ő bitófaival, zsandáiraival és cenzoraival egyszerre véget vetett mindennek. A hatvanas években kezdett csak föllángolni a hamu alatt pislogó tűz. Mikor aztán 1867-ben királyt koronáztunk, új, felelős minisztériumot kaptunk, s megkezdődött az alkotmányos érában az ország rekonstruálásának nagy munkája: akkor a magyar sajtó is fejlődésnek rendes útjára lépett. Egyszerre teremték a lapok, fővárosban és vidéken, s lassan, de biztosan terjedni kezdtek. Budapestnek, mint országos központnak, társadalmi élete is fölélnékölt, a nemzet szerető gonddal fordult feléje és semmit se tagadott meg tőle, hogy fölvirágozzék. A főváros emelkedésével, fejlődésével, nagyobbodásával a központi lapok érdekessége, befolyása, hatalma, tekintélye és elterjedése is növekedett. A legszeleesebb alapokra fektetett közoktatás szakadatlanul újabb és újabb rétegeket nyert meg a magyar műveltségnek. A műveltséggel terjedt az olvasási kedv és vágy, mely természetesen a lapokhoz vitte a közönséget, annyival is inkább, mert ez a legkönnyebben és legolcsóbban megszerezhető olvasmány.

Igy fejlődött a magyar sajtó oda, ahol ma áll, s így lehetséges, hogy pl. a

BUDAPESTI HIRLAP 28,000—30,000 példányban

forog közkezen az országban. E páratlannak tetsző elterjedést, az olvasóközönség óriási megszaporodásán kívül a lap olcsósága is teszi. A legszegényebb ember is adhat mindennap egy számért négy krajcárt, hogy a politikai, társadalmi és művészeti eseményekről tájékozva legyen. Budapesti Hirlap mindent föléli, s miatt mindenről híven értesít, egyuttal oktatta szórakoztat.

A Budapesti Hirlap nagy elterjedésének azonban, melyre nem egészen tíz év alatt vitte, vannak belső oka is. Ezek közé tartozik első sorban

teljes politikai függetlensége,

mely lehetségessé teszi, hogy a pártszempontokat nem tekintve, minden kérdésben a tiszta igazság szempontjából ítéljen. s úgy a pártokat, mint a kormányt szabadon megkritizálja. Tulajdonosai független emberek, akik senkinek a kegyeire, pártfogására nincsenek rászorulva, s azokat nem is keresik; semmiféle pártnak, uralkodó banknak vagy vállalatnak a kötelékében nincsenek bent, s elfogulatlanul kereshetik a közjót, dolgozhatnak a nemzeti ideálokért.

A Budapesti Hirlap függetlenségét nemesak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőrzi. Támogatja a jelest, irtja a hibát.

A Budapesti Hirlap közkedveltségének egyik további oka

a hírek gyors és hiteles közlése.

Régen elmúltak azok az idők, mikor a bécsi hajó közvetítette a külföld összes híreit Budapesttel és Magyarországgal. Ma az elektromos drót uralkodik a sajtóban. Korunk jellege a gyorsaság. S ez a jelszava a Budapesti Hirlapnak. Csak táviratokra annyit költ, amennyi harminc év előtt egy magyar lapnak egész évi budgetje volt. Tudósítóinak jól szervezett kara az ország minden pontján résen áll, hogy hírekkel ellássa a Budapesti Hirlapot, s e nagy magyar test tagjainak vére lüktetését közvetítse a sziv, a főváros felé.

Többet mondunk: Európában nem történhetik semmi nevezetes, hírekről már másnap értesítés ne legyen a Budapesti Hirlapban. A külföld világvárosaiban rendes levelezői vannak.

Ahová szükséges, oda külön tudósítói mennek a szerkesztőségbe kiküldve.

Természetesen, a lap erejét a közönség pártfogása adja meg, s a Budapesti Hirlap nagymérvű erőfőjtését is csak a közönség által történt páratlan felkarolása tette lehetségessé. Immár nincs mit szégyenkezniünk a nagy európai nemzetek sajtója mellett: az angolt kivéve, a többi nemzetek sajtóját sok tekintetben felülmúlja a magyar sajtó.

A Budapesti Hirlap nagy sikere nobile officiumként azt a feladatát rója a szerkesztőségre, hogy jövőre még fokozottabb szorgalommal dolgozzék, hogy az olvasók, nem, nem olvasók hanem jó barátok óriási körét megtartsa. A szerkesztőség főtelevése az, hogy minden megjelenő számmal egy újabb és erősebb összekötő kapocs támadjon a Budapesti Hirlap és a közönség közt. A Budapesti Hirlap mindennap bekopogtat a magyar családokhoz, diésér vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, ahogy az egy tíz éves jóbaráthoz illik.

Tízennégy rendes belmunkatárs van elfoglalva mindennap a Budapesti Hirlap különböző rovatainak összeállításával. Mert a világon a szerkesztőség az olyan hivatal, ahol nem lehet restanciat csinálni, hanem mindennek aznap, a kiűzött pillanatban készen kell lennie. A naponként felgyülekező óriási anyag gyors feldolgozásához sok ember kell. S a belső embereken kívül a külmunkatársak díszes csoportja segíti a lapot sokoldalú feladatának sikeres megoldásában. Szakérdésekben elsőrendű szakemberek nyilvánítják nézetüket a Budapesti Hirlap hasábjain. Nem foglal el merev, doktrinér álláspontot semmiféle kérdésben, hanem szabad tét nyit az övétől különböző véleményeknek is, az eszmék tisztázása céljából.

A Budapesti Hirlap vezércikkeinek irányezsméje:

magyar nemzeti politika,
magyar nemzeti állam.

Ennek mindent alárendel, ezt nem rendeli alája semminek.

A böles mérsékletnek, vagy a szenvedélynek hangját egyaránt megüthetik a vezércikkek; csillapíthatnak vagy izgathatnak; de mindegyik hang a kellő időben, helyen és alkalommal esendül meg, s mindig a magasabb, nemesabb nemzeti ideálok érdekében.

A rendes cikkírók

Kaas Ivor b., Rákosi Jenő és Balogh Pál.

Országos politikai kitünőségek is gyakran intéznek szózatukat e helyről a közönséghez.

NYOMATOTT NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL LÉVÁN

A tárca, mely a vezércikk alatt húzódik meg, esendesebb érzelmeknek hódol, ha néha a nemzetek mozgató nagy kérdések maró szatiráját tartalmazza is. Itt találkoznak a közönség gyönyörködtetésére mindazok, kiket nem akadémiák protekciója, pajtás szövetségzek dícsőítése tett írökká, hanem annak születtek s a közönség tapsai közt izmosodtak ki.

A Budapesti Hirlap tárcarovatának két erősségét óhajtjuk fölemlíteni:

Herman Ottót és Eötvös Károlyt.

Herman Ottót, a magyar tudóst, a tudományok leg-hivatottabb népszerűsítőjét, számos oldalról ismeri a Budapesti Hirlap közönsége. Akár a norvég fjordok sötét melankóliáját, akár a végtelen magyar puszták költőiségét és derült patriarkális életét ecseteli, egyformán költő ő, a ki eltalálja a hangulatot, bele viszi az olvasóba, megtalálja a kellő színeket, s szinte látjuk az élénk rajzolt képeket. Eredeti, önálló, maga lábán járó, zseniális tudós, mely, igazi tehetségű író, kinek tárcáiból sok élvezetet és tanulságot meríthetünk.

Eötvös Károly viszont egy kifogyhatatlan mesemondó, egyszerű, mint egy görög klasszikus, s jóízű, mint egy magyar táblabíró. Páratlan emlékező tehetségébe fel van vésve ezer apró, vidám történet, s a mellett, hogy ő maga ír, egy egész tárcáiról nemzedéket el tudna látni témával.

Rendes belső tárcáiróink Tóth Béla, Rákosi Viktor és Andronikus, mely név egy kitűnő, fiatal költőt rejt.

A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak, s hiven visszatükrözik a nagyvárosi életet, ezerféle változataiban.

A Budapesti Hirlap regénycsarnoka az idén két magyar, két angol s egy orosz regényt közölt. Legújabban sikerült megszereznie

Ohnet Györgynek „Utolsó szerelem“

című regényét, mely a Budapesti Hirlapban szept. 25-én fog kezdődni. (Október hó elsejével belépő új előfizetők a regény kezdetét külön lenyomatban ingyen megkapják.)

Ohnet György

most a legnépszerűbb francia regényíró, kinek regényeit érdekesítő, fordulatokban gazdag mese, élénk, plasztikus előadás s finom, művelt, előkelő hang jellemzik. Realisztikusan ír, de nem hűve az úgynevezett naturalizmusnak s távol áll ennek túlzásaitól.

Regényei mint szindarabok is zajos sikereket aratnak. Elég ha a Serge Panin-t és a Vasgyáros-t említjük.

Az utolsó szerelem

is gazdag drámai összeütközésekben s hemzseg azoktól az élesen kirajzolt párisi alakoktól, melyek e világ városban domináló szerepet játszanak.

Ohnet a regényét a külföldi lapok közül először a Budapesti Hirlap fogja közölni. A francia eredeti, kötetben, csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvpiacon.

Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség. A Budapesti Hirlap nagy súlyt fektet arra, hogy a képviselőház üléseinek úgy nagy vitái, mint kisebb epizódjai, híven elő legyenek adva; az alkotmányos porond nyilvános jelenetei mellett a folyosók titkairól is bőven referál.

Szóval: megerősödve, nagyra növekedve a közönség szeretete által és szerettetében, a legnemesebb értelemben szolgálja az összesség érdekeit, kielégíti a közönség tudásvágyát s tájékoztatja mindenről, amit egy művelt magyar embernek tudnia kell.

Jól megrostált jeles olvasmányokkal, gondosan megirt magyaros zamatu közleményekkel szolgál, nem léha pletykázással mérgez kedélyt és tesz üressé szívet.

Az előfizetés föltételei:

Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetéseket vidékről legelőszörbbsen postautalvánnyal eszközölhetők következő czím alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadó-hivatalának, Budapest, IV. kerület, kalap-utca, 16. szám.